

Vitaindító gondolatok a Mérnöki Kamara korábban elfogadott stratégiájáról

Bármennyire furcsa nincs arról hivatalos adat, hány Mérnöki, pontosabban hány felsőfokú műszaki értelmiségi dolgozik Magyarországon. Próbáltam ezt a kérdést kibogozni, de sem elnök koromban, sem azóta megbízható hivatalos adathoz nem jutottam. A kérdés annál inkább bonyolultabb, miután a Kamara törvénye értelmében nem csak a Műszaki Egyetemeken felsőfokú oklevelet megszerzők, hanem bizonyos más egyetemen végzettek is beléphetnek, dolgozhatnak, és választhatók a Mérnöki Kamarában (például a tudomány egyetemeken végzett vegyészek ilyenek). A nem hivatalos becslések szerint körülbelül 120 ezer lehet azoknak a száma, akik felsőfokú műszaki értelmiségnek számítanak és így a Kamara igényt tarthatna rájuk. Ezzel szemben a jelenlegi létszám mintegy 17 ezer fő, ami mindenképpen töredéke a lehetséges felsőfokú végzettségű műszakiaknak. Az egyesületi formában megalakult Kamara mintegy 5-6 ezer tagot számlált, majd az 1996-ban megszületett Mérnöki Kamarai törvény után a tervező és szakértő mérnökök kötelező tagságával a létszám gyors növekedésnek indult, és közel 20 ezer főig növekedett. Ma a Mérnök Újság példányszámát alapul véve mintegy 17 ezer tagja van Kamaránknak, vagyis az elmúlt években a létszám nem növekedett, hanem csökkent, és ez nem csak azért probléma, mert kedvezőtlen anyagi hatása van, de nyilvánvaló a csökkenő létszám, csökkenő társadalmi rangot is jelent. A XXI. század első éveiben létrejött egy munkabizottság a Kamara távlati fejlesztésének kidolgozására, ez a Stratem Bizottság volt, Éhn József vezetésével. Az elkészült tervezetet több ízben tárgyalta az akkori elnökség, majd a választmány hozzászólásra meg lett küldve a Megyei Kamaráknak és a tagozatoknak, majd az így kiegészített anyagot a Kamarai éves Küldöttgyűlés tárgyalta és hagyta jóvá. Vagyis azt módosítani csak a Küldöttgyűlésnek van joga, kivéve ha valahol a fennálló törvényekbe ütköznék. Ez a stratégiai anyag mai napig hozzáférhető, azonban nagyon jelentős célkitűzései nem kerültek végrehajtásra, mondhatni, el is lettek felejtve.

Lépjünk egy pillanatra még hátrább, a második Mérnöki törvény előtti időkre. Az akkor még más formában működő elnökség több ízben tárgyalta a második Mérnöki törvény tervezetét, két elképzelés élt, az egyik a jelenlegi csak tervezői szakértői mérnökökre vonatkozó szabályozás, a másik egy szélesebb körű elképzelés, mely úgy foglalható össze, hogy felelős mérnöki tevékenységet csak Kamarai tagság meglétével lehet folytatni (ez a gondolat egyébként megegyezik a Gyógyszerész vagy Orvos Kamara alapfeltételezésével). Miután az akkori kormányzati tényezők a szűkebb hatáskörrel rendelkező Mérnöki Kamarai törvényt látták megvalósíthatónak, ezért az akkori elnökség szótöbbséggel úgy döntött, hogy azt támogatja, annak feltételezésével, hogy a törvény által létrehozott Kamara eredményesen fog lobbizni a törvény kiterjesztéséért. Ez azonban nem történt meg. Mi a lényeges eltérés? A jelenlegi Kamarai törvény a tervezői, szakértői mérnökök kamarájáról szól, bár minden mérnök tagja lehet, azonban nem kötelezően.

A másik elképzelés szerint a tervezők és szakértők mellett a kivitelezők és üzemeltetők is kamarai tagsággal kell, hogy rendelkezzenek, és ezáltal gyakorlatilag minden önálló felelőséggel végzett mérnöki tevékenységre a Kamara hatásköre kiterjed. Miért lenne ez jó?

Ha a tervező és szakértő mérnök a nem kamarai tag kivitelezővel vagy üzemeltetővel kerül partneri viszonyba, akkor nem várható el, hogy a beruházás megvalósítása és üzemeltetése kapcsán azonos szakmai és etikai elvek valósuljanak meg. Amellett, ha a kivitelezők és üzemeltetők egyaránt a Kamara kötelező tagjai lennének, az kapásból ötszörös létszámot jelentene, amely a Kamara társadalmi rangján kívül anyagi lehetőségeit is nagyságrendekkel bővítené. Javaslom, hogy az ősszel kezdődő kamarai ciklusban vegyék elő a stratégiát, frissítsék fel, aktualizálják és széleskörű társadalmi vita után a Küldöttgyűlés ismételten hagyja jóvá, és a Kamara vezetése az abban foglaltakat a szakminisztériumokkal egyeztetve hajtsa végre. Ha az eredeti elképzeléshez hasonló megoldások születnek, akkor azt feltétlenül szükséges más Kamarákkal elsősorban a Kereskedelmi és Ipar Kamarával egyeztetni, melyhez ma már a kötelező fizetéssel a Mérnöki Kamara tagjainak jó része úgyszólván kapcsolatot teremtett. Az itt közölt gondolatokat nem megfellebbezhetetlen igazsággként, hanem vitaanyagként szeretném a többség elé tárni és örülnék, ha lenne ebben élénk műszaki-társadalmi véleménycsere. Úgy gondolom, a műszaki létesítmények megvalósítása és üzemeltetése kapcsán, ha mindenki a Mérnöki Kamaránk tagja lenne, akkor ez a szakmai színvonal emelkedése, a gazdaságosság és az etikus magatartás irányába hatna. A Kamara stratégiája a Kamara központjában, illetve a volt Stratem Munkabizottságnál megszerezhető. Várom véleményüket, hozzászólásukat. A célom a Kamara gazdasági megerősítése, és az egész magyar műszaki élet színvonalának javítása.

Dr. Kováts Gábor

a Kamara volt elnöke